

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н-3.03

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРОЕКТУ

ПРОГРАМА

варіативної навчальної дисципліни

підготовки магістрів

галузі знань – 1801 Специфічні категорії

спеціальності - 8.18010013 Управління проектами

(Шифр за ОПП -- ВПП.04)

Одесв – 2013

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Одеським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: кандидат педагогічних наук Сенча Ірина Анатоліївна, кафедра управління проектами Одеського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України

Обговорено та рекомендовано до видання Науково-методичною радою Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України

«___» _____ 2013 року, протокол №__.

ОРІДУ НАДУ
при Президентіві України, 2013
© Сенча І.А., 2013

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Управління ризиками проекту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки МАГІСТРА галузі знань 1801 «СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ» спеціальності 8.18010013 «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Управління ризиками проекту» є сучасні методи та процедури управління проектними ризиками.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Управління ризиками проекту» базується на знаннях, отриманих при засвоєнні навчальних дисциплін «Економіко-математичні моделі і методи проектного менеджменту», «Проектний аналіз», «Інвестиційні інструменти управління проектами», «Теорія систем та системний аналіз», «Прийняття проектних рішень».

Знання з дисципліни «Управління ризиками проекту» застосовуються при вивченні навчальних дисциплін «Методи і засоби експертизи проектів», «Маркетинг проектів».

Програма навчальної дисципліни не передбачає розподілення навчального матеріалу за змістовними модулями та складається з таких тем:

1. Поняття ризику економічної діяльності.
2. Класифікація ризиків.
3. Методики та методи аналізу ризиків.
4. Проектні ризики.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Управління ризиками проекту» є підготовка керівника проекту (програми) до застосування сучасних методів ідентифікації, аналізу та управління ризиками у процесі розробки та реалізації проектів (програм).

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Управління ризиками проекту» є:

- надати слухачам систему знань з основ теорії управління ризиками;
- сформувати уміння ідентифікації та оцінювання ризиків на різних етапах життєвого циклу проекту, обирати адекватні методи захисту від ймовірних негативних наслідків ризику, планувати протиризикові заходи, створювати систему управління ризиками проекту;
- удосконалити навички прийняття адекватних управлінських рішень в умовах невизначеності та конфлікту.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми слухачі повинні:

знати:

означення ризику, його структурні характеристики та функції;

основні критерії класифікації ризиків;

основні види проектних ризиків;

методи і процедури виявлення, аналізу та оцінки ризиків;

методи управління ризиками

вміти:

використовувати основні методи кількісної та якісної оцінки і аналізу ризиків у проектній діяльності;

будувати моделі економічних систем, що дозволяють створити систему управління ризиками проекту;

використовувати методи мінімізації негативних наслідків ймовірних ризиків;

використовувати ЕОМ і відповідне програмне забезпечення при моделюванні, проведенні розрахунків та аналізі їх результатів;

здійснювати моніторинг і оцінювання стану проекту, розробляти за отриманими результатами необхідні протиризикові заходи та забезпечувати їх виконання;

приймати науково обґрунтовані рішення щодо управління проектами в умовах ймовірного ризику та невизначеності.

На вивчення навчальної дисципліни за денною та заочною формами навчання відводиться 54 години / 1,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття ризику економічної діяльності.

Вступ: предмет та задачі дисципліни. Значення використання сучасних методів управління ризиками у проектному менеджменті. Ризик та невизначеність. Структурні характеристики ризику. Ризик та дохідність. Функції ризику.

Тема 2. Класифікація ризиків.

Підходи до класифікації ризиків. Критерії класифікації ризиків. Види ризиків. Специфічні класифікації ризиків. Проектні ризики. Класифікація проектних ризиків. Методи і процедури виявлення ризиків.

Тема 3. Методики та методи аналізу ризиків.

Сутність та етапи ідентифікації та аналізу ризику. Якісний аналіз ризиків. Інструменти та процедури ідентифікації та якісного аналізу ризиків. SWOT – аналіз та якісний аналіз ризиків проекту. Методика складання карти ризиків. Побудова рейтингу ризиків. Побудова матриці ризиків. Методи кількісного аналізу ризиків. Імітаційне моделювання як інструмент кількісної оцінки ризиків проекту. Аналіз чутливості і стійкості.

Тема 4. Проектні ризики

Методи управління ризиками: класифікація і схема застосування. Методи трансформування ризиків. Методи фінансування ризиків. Особливості операційних ризиків. Система управління операційними ризиками. Система управління ризиками проекту. Планування протиризикових заходів. Інформаційна підтримка системи управління ризиками проекту.

3. Рекомендована література

Базова

1. Верба В.А. Проектний аналіз: підручн. / В.А.Верба, О.А.Загородних. – К.: КНЕУ, 2000. – 322 с.
2. Воронцовский А.В. Управление рисками: Учебное пособие. 2-е изд., испр. и доп. – СПб.: Изд-во С.Петербур. ун-та, 2004. – 458 с.
3. Кини Р.Л., Райфа Х. Принятие решений при многих критериях: предпочтения и замещения. – М.: Радио и связь, 1981. – 523 с.
4. Кучеренко В.Р., Кузнецов Е.А., Маркітан О.С. Управління проектами в підприємницьких структурах: Навчальний посібник. – Харків: Бурун Книга, 2010. – 272 с.
5. Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г. Управление проектами: Учебное пособие. – М.: Омега – Л, 2009. – 960 с.
6. Маккарти Мэри Пэт, Флинн Тимоти П. Риск: управление риском на уровне топ-менеджеров и советов директоров/ М.П. Маккарти, Т.П. Флинн; пер. англ. – М.: Альпина Бизне Букс, 2005. – 234 с.
7. Моделирование рискованных ситуаций в экономике и бизнесе: Учеб. пособие / А.М. Дубров, Б.А. Лагоша, Е.Ю. Хрусталева, Т.П. Барановская; Под ред. Б.А. Лагоши. 2-е изд., перераб. И доп. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 224 с.
8. Москвин В.А. Управление рисками при реализации инвестиционных проектов. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 352 с. : ил.
9. Станиславчик Е.Н. Риск-менеджмент на предприятии. Теория и практика. – М.: «Ось-89», 2002. – 80 с.
10. Чернова Г.В., Кудрявцев А.А. Управление рисками: учебное пособие. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2005. – 160 с.
11. Шапкин А.С. Экономические и финансовые риски. Оценка, управление, портфель инвестиций. 2-е изд.- М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2004. – 544 с.: ил.

Допоміжна

1. Бушуев С.Д., Бушуева Н.С. и др. Креативные технологии управления проектами и программами: Монография. – К.: «Саммит-Книга», 2010. – 768 с.
2. Венецкий И.Г., Венецкая В.И. Основные математико-статистические понятия и формулы в экономическом анализе. - М.: Статистика, 1974.
3. Энциклопедия финансового риск-менеджмента /Под ред. А.А. Лобанова и А.В. Чугунова. – М.: Альпина Паблицер, 2003. – 786 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання з опанування навчальної дисципліни в межах освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» у вигляді заліку в 1 семестрі для слухачів 2 курсу денної форми навчання і під час весінньої сесії на 2 курсі для слухачів заочної форми навчання.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою і складається з суми балів, отриманих слухачем за результатами поточного і підсумкового контролю. Завдання поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 10 балів для практичних занять.

Поточний контроль теоретичного засвоєння матеріалу та оволодіння практичними навичками розв'язання задач професійного спрямування здійснюється на практичних заняттях у формі підготовки й захисту слухачем конкретного завдання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового опитування слухачів шляхом відповіді на тестові питання протягом 45 хвилин. Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою відповідно до рівня правильності і повноти відповідей.

Узагальнені результати поточного і підсумкового контролю вносяться до залікової відомості за шкалою оцінювання ECTS і національною шкалою.

4. Засоби діагностики успішності навчання

В організації навчального процесу з опанування навчальної дисципліни застосовується поточний та підсумковий контроль.

Засоби тестового контролю застосовуються при проведенні поточного контролю на практичних заняттях.